

Miha Mazzini

Bog, moj Facebook prijatelj

“Oči, zakaj me Bog še ni vprašal, če bi bil njegov prijatelj?”

“Rojen si bil dve minuti čez sedmo zvečer. Počakaj še eno uro.”

Mali je zdrvel nazaj v svojo sobo, v hrup fantovske zabave, in z ženo sva se spogledala in nasmehnila.

“To je stvar, ki se je najbolj živo spomnim iz celega otroštva. To pričakovanje ... pa potem tisti trenutek ...” je rekla.

Dolil sem ji vina. Na krožnikih so se sredi posušene omake lesketala strjena zrnca masti. Kljub dvojnimi vmesnim vratom sva morala povzdigniti glas, da sva se brez naprežanja slišala čez otroški hrup.

Srknila je, nato v krožnem gibu, skoraj nezavedno, ponesla kozarec proti meni. Prestregel sem ga, trčila sva.

“Kakšna sprememba ... Življenje res nikoli več ni enako, ko Bog postane tvoj prijatelj.”

Opazovala je svoj drobni odsev na obodu stekla, nato se je nasmehnila in zadovoljno zavzdihnila, preden so se njene oči osredotočile name.

“Vprašala sem ga, na katero zabavo naj grem in ga ubogala. In tam spoznala tebe.”

Nasmehnil sem se in upal, da je zategnjenost ustnic le občutna in ne vidna. Isto priporočilo sem dobil tudi sam in dolgo razmišljal, ali naj ga upoštevam. Prav je, da sem ga. Ona je vsakodneven dokaz, da ima moja služba smisel.

Mali je še dvakrat pritekel z istim vprašanjem. Moral sem ga spet tolažiti, da se je pač rodil decembra in bo zato med zadnjimi v letniku, ki ga bo za deseti rojstni dan Bog zaprosil za prijateljjevanje na Facebooku. Točno dve minuti čez sedmo so glasovi potihnili, drdrale so samo še elektronske naprave. Sin je pred seboj odrinil vrata kot zamaška šampanjcev.

“Oči! Oči!”

Več ni mogel povedati.

Oba z ženo sva ga objela.

Sprva je v najinem objemu miroval, se nadihal, potem pa začel poskakovati kot pnevmatično kladivo, vedno močneje, dokler ni razklenil najinih rok.

“A ga zdaj lahko kaj vprašam? Kaj naj ga vprašam?”

“Kino?” je predlagala žena. “Nisi vedel, kateri film bi šel gledat v soboto.”

“Ali pa teniske,” sem dodal, “v trgovini se nisi mogel odločiti ...”

“Ja, ja!” je plosknil in stekel. Zaprl sem vrata za njim.

Sošolci so se zabavali sami, dokler niso starši ob osmih prišli ponje, mali pa je spraševal Boga še dolgo po svoji uri za spanje. Razložiti sem mu moral, da je Bog res vseveden in povsod prisoten, a dobiva toliko vprašanj, da ne sodeluje v klepetalnici, marveč odgovarja le na e-pisma. In da mora tudi Bog včasih razmisliti, zato lahko traja nekaj minut, preden pride odgovor. Predvsem pa sem ga tolažil v razočaranju, ki ga je vedno bolj prevevalo in ga je stopnjevala utrujenost: Bog je dostikrat odgovoril z “Božja zadeva”, tudi na vprašanje, kdaj bo mali vprašan matematiko. Zaman sem sinu pojasnjeval vse tisto, kar je bilo napisano na Božjem profilu, na kratko pa povzeto v misel, da Bog noče gospodariti z nami, le pomagati nam hoče pri naših izbirah.

Nazadnje sem malega dobesedno snel s stola in ga odnesel v posteljo.

Odnesel sem smeti, žena pa je pobirala posodo iz pomivalnega stroja.

“Misliš, da bi mi pristajala rdeča barva?” si je z roko šla skozi lase.

Odprl sem že usta, a me je ustavila z dlanjo.

“Vem, vem. Grem vprašat Boga.”

Spada med vrhnjih pet odstotkov Božjih uporabnikov.

Skoraj sem že spal, ko se je stisnila k meni in rekla:

“Bi.”

Po pojasnjevanju frizerskih skrivnosti je dodala:

“Vprašala sem ga tudi, ali bo ta četrtek pravi večer za najino obletnico ali naj jo raje prestaviva, in je predlagal naslednji teden. Mislim, da te bodo poslali na službeno pot.”

Droben, neprijeten zbudljaj. Tega mi še niso povedali.

Nekaj sem zamomljaj.

“Vem, vem,” je rekla, “tako je življenje trgovskega potnika.”

* * *

Uradno sem odpotoval že v sredo zjutraj, v resnici pa sem v upravni stavbi na intranetu pregledoval dokumentacijo primera, ki mi je bil dodeljen. Zvečer sem odletel pod drugim imenom in v četrtek sedel v izbranem lokalu že kakih petnajst minut pred dogovorjeno uro. Prostor kroma in stekla, lažnega marmorja na stropu in pravega na tleh, v kotu zloženi plastični trikotniki, ki so opozarjali vstopajoče, da se polomijo na lastno odgovornost. Restavracija za bančne uradnike iz bližnjih stolpnic, navajene vnašanja številčk v preglednice: tudi mize so bile gosto stisnjene v vrstice in stolpce, jedilniška preglednica. Ob uri kosila je moralo biti strašno, sedaj, proti četrti, ko so samo redki poslovni pari vstopali na kavo, pa je vsakdo lahko izbral vrsto miz izven slušnega dosega.

Sedel sem na konec vrste, najdlje od obešalnika, in si pokrili hrbet z zidom. Skladno s pravilnikom sem se pripravil tudi za korak imenovan "zadnji argument" in si lepljivo kroglico pritisnil v pregib leve dlani med palcem in kazalcem, nato naročil kapučino in čakal.

Vstopila je točno ob štirih. Siv plašč se mi je zdel pretenak za zunanji mraz, a mogoče so dovolj toplote tvorili njeni sunkoviti, trzajoči gibi, kot bi se deli telesa hoteli ob vsakem odcepiti, pa jih je osrednja oblast v zadnjem trenutku spet ujela pod nadzor. Nekaj sekund je stala na vhodu, zaslepljena od prehoda v polmrak. Ko je pogledala v mojo smer, sem ji pokimal.

Stala je nad menoj in me ocenjevala. Odpela si je plašč, se obrnila proti stojalu, predaleč, nato prepognila oblačilo in ga odložila na stol. Siv kostim s podloženimi rameni, stroge poteze na koščeni postavi. Črn usnjen trak torbice prek ploskih prsi.

"Vi ste angel varuh?" me je vprašala.

"Da."

Sedla je in me gledala. Tanka zgornja ustnica, skoraj črta. Če ne bi v kartoteki prebral o injekcijah hialuronske kisline, ne bi opazil. Botoks na čelu je povesil obrvi in dahnil očem mačji videz. Debela plast pudra je med odsevi stekla in jekla delovala pepelnato.

Ni spregovorila, dokler natararica ni prinesla zelenega čaja z umetnim sladilom.

"Prejšnja, ki ste ju poslali ... pridigar in evangelist ..." zamahnila je z roko, kot bi odstranjevala smeti, "... vi ste šef?"

"Ne ..."

"Vem, mi je povedal evangelist, da ni enega samega šefa. Imate pa možnost dajanja informacij in odločanja?"

“Da.”

Njene oči so redko utripnile in pogled si je priboril krono najbolj botoksiziranega dela obraza.

“Ne dvomim, da veste vse o meni. Ampak ...”

Plosko je postavila dlani na stekleno površino mize.

“Nikoli nisem uporabljala Boga. Sprejela sem njegovo prijateljstvo, kot so ga vsi drugi, a zastavila mu nisem niti enega vprašanja. Nikoli!”

Počakala je, kot bi hotela, da reagiram. Nisem. Nespraševalcev ni tako malo, sedem odstotkov, poleg petih odstotkov, ki povabila ne sprejmejo, in osmih odstotkih tistih, ki zastavljajo norčava vprašanja.

Nadaljevala je:

“Vseskozi sem vedela, kaj hočem. Vse sem dosegla. Otrok ... zapletlo se je ...”

Je upognila glavo zato, da je z gnusom ošvrknila svoje telo?

“Končno sem se oplodila in rodila sina. Kot veste, sem kmalu začela spraševati Boga, nikoli o sebi, vedno o njem.”

Čudno migetanje v očeh, sled mehčanja? Za trenutek, le.

“Tako sem 16. septembra vprašala, ali je neka lutkovna predstava, ki bo konec tedna, primerna zanj. Dobila sem pritrdilen odgovor. Moj sin je umrl naslednji dan. Tekel je po hodniku, padel. Mislila sem, da se šali, čeprav mu tega nisem dovoljevala, bil je mrtev. Prirojena srčna napaka.”

“Da, kot veste, Bog ...”

Prekinila me je:

“Bog ne odgovarja na vprašanja o uri in dnevu smrti – vem, prebrala sem drobni tisk na njegovem profilu.”

Odprla je torbico in iz nje potegnila v plastično folijo vloženi list. Porinila ga je v mojo smer.

Vprašanje o lutkovni predstavi in Božji odgovor: "Da."

Skomignil sem:

“Korektno, ne morete ...”

“Stop!” je dvignila je dlan. “Tole, pred vami, sem natisnila danes. Prej pa je bilo takole ...”

Nov list, tudi v foliji. Tega mi ni ponudila, marveč ga je držala pred seboj, pripravljena, da ga takoj umakne.

Nagnil sem se naprej, da bi prebral odgovor: “Bog: Da. Všeč mu bo.”

Hrošča so medtem že odpravili. Bog načeloma nikoli ne daje dveh odgovorov na eno vprašanje, sploh ne predvideva čustvenih odzivov, ki naj bi se zgodili v prihodnosti. Prvi odgovor je bil posledica

primerjave recenzij in klasifikacij lutkovne predstave drugih gledalcev, drugi pa podatkov o predstavi in osebnega profila spraševalca. V osebno kartoteko se je dovolj značilnosti naložilo šele pri približno desetih letih, zato je Bog takrat začel odgovarjati na vprašanja.

“Izbrisali ste: 'Všeč mu bo!’” je rekla. “Niste si predstavljali, da obstaja človek, ki je tako redoljuben, da vsako malenkost takoj evidentira in vloži v fascikel.”

“Da, zbrisali smo. Bila je napaka.”

“Aha. To vsakič naredite?”

“Pokrijemo sledi, da. Kajti ...”

“Stop! Nehajva zapravljati čas, kot smo ga z vašimi podrejenimi. Torej, iz tega sklepam naslednje,” je nadaljevala, ne da bi sploh že srknila čaj, “Bog ni vedel, da bo moj sin umrl, torej Bog ne obstaja.”

“Če odmisliš teologijo ... prav imate. Do sedanjega sistema je prišlo, ko sta se združila Facebook in Google ...”

“Stop!” spet dvignjena dlan, “tehnikalije me ne zanimajo. Obstaja torej mednarodna korporacija, ki upravlja s sistemom odgovorov in se na Facebooku predstavlja kot Bog?”

“Da. Po katastrofalnem 20. stoletju in slabem začetku 21. so vidni posamezniki, korporacije in vlade prišle na idejo globalne oblasti, ki ...”

Ji že ni bilo treba več reči stop, utihnil sem ob njeni dvignjeni dlani. Stisnil sem zobe. Čas je bil, da ji povem govor, ki sem ga pripravil med branjem njene kartoteko.

“Kar hočem vedeti ...” je začela, a sem tokrat jaz vskočil z besedo stop in dvignjeno dlanjo, nisem si mogel pomagati.

“Poslušajte me! Prebral sem vašo kartoteko, čestitam k vaši pravniški karieri. In res mi je žal za vašega sina. Kadar grem na teren, grem po navadi zaradi svojcev, ki Bogu ne morejo odpustiti, da njihove ljubljene osebe ni obvaroval smrti.”

Vedno znova mi je hotela vskočiti v besedo, a sem jo vsakič ustavil z dlanjo, kot bi pritiskal na neviden gumb. Umirila se in čuden lesk se ji je začel pojavljati v očeh.

“Poslušajte, Bog je samo ogromen računalniški sistem, ki na podlagi osebnih podatkov in primerjav s skupnostjo uporabniku ponudi najboljšo izbiro. Greste v trgovino in čaka vas sto vrst kosmičev, dvesto vrst marmelad – mar ni enostavneje vprašati Boga? In naprej, sto televizijskih sporedov, milijone hkrati dosegljivih filmov, katerega bi gledali tisti trenutek? Zaradi teh malenkosti je nastala ideja o Bogu, ki bo svetoval tudi pri izbiri med možnima partnerjema, sosedoma, službama ... Da, težko in včasih nemogoče se je odločiti prav. A mnogi

ljudje se nezavedno vedno odločajo v škodo sebe in svojcev. In polnijo svet z nepotrebnim trpljenjem. Religije, znanost, same bergle, ki naj bi pomagale pri odločanju, prva zahteva vero z negotovimi rezultati, druga prinese mogoče rezultate, a iz neznanih vzrokov. Statistične ekstrapolacije podatkov pa ... Dobro, ne bom o tem. Ni več vojn, ste opazili? So pa tam zunaj, onkraj meje, med divjaki, kjer nima vsak svojega Facebook Boga.

Totalitarnost, mi zabrusijo nekateri. Mogoče, a mehka, nežna, prijazna, vsak jo lahko ne upošteva, a se mu preprosto ne izplača – primerjajte jo s krutimi totalitarizmi 20. stoletja!

Poslušajte, povedal bom svoj primer. Tam pri dvajsetih sem posumil, nadlegoval Boga z vprašanji, dobil sestanek s pridigarjem, evangelistom, nato z angelom varuhom ... Moja zadrega je bila idealistične sorte: Kaj če se sistema polastijo zlobneži, morilci in začnejo uporabnikom ukazovati zlo? Pomirili so me tako, da so me napravili del Boga.

Vam, žalujoči materi to ne more biti v olajšanje. A kot vidite, z vami govorim iskreno. Opravičujem se vam za neprimeren odgovor v imenu celotne ekipe. Hrošča smo odpravili, ne bo se več ponovil. Prosimo vas, da našo skrivnost obdržite zase. Kaj še lahko storimo za vas?"

Dolgo me je gledala, nato ji je začelo telo znotraj kostima poskakovati.

Smejala se je. Z zgornjo čeljustjo je planila na vsak krohot posebej, kot bi ga takoj hotela spet pogoltniti.

Čakal sem. Položil roko na skodelico. Mrzla.

"In vi," je rekla, "vi naj bi bili moj angel varuh? Vi? O meni veste vse podatke, hkrati pa popolnoma narobe razumete! Čas z vami izgubljam le zato, ker bi končno rada prišla do naslova vaše korporacije. Pohitrilo bo postopke."

"Poglejte, odškodnina, lahko se ..."

Zmajala je z glavo, naveličana.

"Briga me odškodnina," je rekla.

"Vaš sin ..."

Še kar je zmajevala z glavo.

Obstal sem z odprtimi usti.

Zadnji gostje so zapuščali lokal, natararice so brisale kozarce in diskretno pogledovale k nama.

Spregovorila je z glasom pametnega slaboumnemu:

"Poglejte. Potvorili ste elektronsko korespondenco, kar je kaznivo dejanje. In ko sem to videla ..." zgrabila je originalno stran in jo vtaknila nazaj v torbico, "sem ugotovila, da sem na pragu tistega, kar sem

si želela celo življenje. Sodnega procesa, ki bo prišel v zgodovino. Razkrinkanje Boga. To, samo to. Če je Al Capone padel zaradi davkov, potem bo Bog zaradi elektronske radirke.”

Začela je vstajati.

“Hvala vam za podatke, ki ste mi jih dali.”

Planil sem pokonci in zgrabil njen plašč. Z nejevoljo je opazovala moje nespretno kavalirstvo, a vseeno počakala, dokler ji ga nisem pridržal.

“Naslov?” je vprašala. “Sicer bom morala začeti postopek proti neznanemu storilcu, kar bo zadevo le malce zavleklo, veste.”

“Poslal vam ga bo Bog.”

“Prav,” je rekla in suho, samodejno, dodala: “Hvala.”

Obrnila se je in visoke pete so tolkle po marmorju.

Sedel sem in gledal v njen nedotaknjeni čaj. Kako se je lahko tako motila o meni: nisem angel varuh ne nje ne kateri koli osebe, marveč družbe.

Še petnajst minut. Kroglica, ki sem jo zalepil na notranjo stran njenega plašča in s stiskom skozi blago strl varnostni ovoj, se počasi topi, strup pronica skozi obleko, kožo. Obdukcijski izvid je že napisan. Statistično veliko ljudi umre kmalu po smrti svojih bližnjih, sploh tistih, ki zaradi nje preklinjajo Boga.